

PIERWSZY DZWONEK

Trzy miliony polskich nastolatków regularnie dostaje kieszonkowe, mając do wydania blisko 160 mln zł miesięcznie. Czy mogą jednak kupić każdą rzecz? Przed pierwszym dzwonkiem Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów przypomina o prawach najmłodszych konsumentów i ich rodziców

[Warszawa, 1 września 2010 r.] Prawie każdy polski nastolatek dostaje kieszonkowe. Najwięcej bo aż 82 zł otrzymuje młodzież w wieku 15-18 lat, młodsze nastolatki – dostają ok. 43 zł. Własnymi pieniędzmi dysponują również najmłodsze dzieci w wieku od 4 do 6 lat – wynika z najnowszych badań Ipsos*. Najczęściej kupują słodycze, napoje, kosmetyki, ale także telefony komórkowe. Czy jednak nastolatek może kupić wszystko, co mu się spodoba, a sprzedawca ma obowiązek zrealizować transakcję? Na początku roku szkolnego Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów przypomina o prawach najmłodszych. Warto pamiętać o tym, że:

Uczniu – jesteś konsumentem

Co może kupić nastolatek? Zgodnie z przepisami – **dzieci poniżej 13 roku życia w ogóle nie powinny samodzielnie kupować**. Warto zauważyć, że znacznie więcej możliwości mają nastolatki – zgodna z prawem jest bowiem sprzedaż dzieciom między 13. a 18. rokiem życia jedynie rzeczy, które dotyczą drobnych bieżących spraw życia codziennego. Dlatego **dorośli mogą sprzedawać nastolatkom gazety, żywność, napoje, artykuły papiernicze**. Jeżeli więc dwunastolatek będzie chciał bez obecności rodzica kupić odtwarzacz mp3, sprzedawca powinien odmówić. Jak pokazuje doświadczenie UOKiK oraz badania właśnie tej grupy wiekowej – w praktyce jest inaczej. Dzieci dysponując określonym budżetem bardzo często dokonują zakupów na niewielką kwotę np. same wybierają zeszyty, batony, kanapki, itp. Nastolatki również bez towarzystwa osoby dorosłej bardzo często zawierają umowy kupna-sprzedaży nie zawsze mając świadomość ograniczeń prawnych. Warto wiedzieć, że jeżeli mimo ograniczeń prawnych transakcja z udziałem dziecka lub nastolatka dojdzie do skutku, **rodzic się na nią nie zgadza, ma prawo żądać jej unieważnienia i zwrotu pieniędzy**. W myśl przepisów taka umowa nie jest ważna. Więcej informacji na ten temat można znaleźć na stronie www.konsumenckieabc.pl, która informuje najmłodszych konsumentów o ich prawach, uczy jak rozsądnie kupować w sklepie tradycyjnym oraz internetowym. Strona zawiera także materiały dla nauczycieli.

Rodzicu – oglądaj produkty i czytaj etykiety

Plastelina, farbki, kleje, nadruki na koszulkach mogą zawierać niebezpieczne dla zdrowia substancje. Zbyt duże stężenie metali ciężkich — ołowiu czy chromu — może być przyczyną wielu chorób. Uczulać mogą także niektóre substancje chemiczne, np. ftalany obecne w składzie części plastikowych. Dlatego zwracajmy szczególną uwagę na **skład kupowanych produktów** oraz na ich **termin**

ważności. Szczególnie niebezpieczne są produkty zawierające szkodliwe substancje dołączane w postaci saszetek do pudełek z obuwem. Urząd przypomina, że od 1 maja 2009 roku obowiązuje zakaz importowania produktów zawierających więcej niż 0,1 mg biocydu fumaranu dimetylu (DMF) — impregnatu używanego do konserwacji obuwia czy wyrobów ze skóry. Inne impregnaty, np. silica żel, są dopuszczalne. Ponadto szczególną uwagę powinniśmy zwrócić kupując ubrania dla dzieci. Sprawdzajmy np. **czy ozdobne elementy są przymocowane w sposób trwały** i dziecko nie będzie w stanie ich odłączyć (dotyczy dzieci do lat 3). Zagrożenie dla dzieci mogą stwarzać również sznurki ściągające zastosowane przy odzieży. Unikajmy zatem tych elementów zwłaszcza w przypadku kapturów i elementów osłaniających szyję w ubraniach dla małych dzieci (do lat 7) z uwagi na ryzyko uduszenia dziecka.

Kupując świadomie powinniśmy również zwracać uwagę na oznakowanie niektórych produktów przeznaczonych dla dzieci. Pojawiający się na określonych wyrobach **znak CE** nie jest potwierdzeniem wyprodukowania na terenie Unii Europejskiej – o czym przekonanych jest błędnie wielu konsumentów. Znak CE, który możemy znaleźć m.in. na zabawkach, komputerach, radiach, telewizorach, lampach, kaskach rowerowych – oznacza, że produkt spełnia specjalne, przewidziane prawem wymogi. Warto pamiętać, że inne oznaczenia, np. rekomendacje instytutów, certyfikaty, są dobrowolne.

Oferty specjalne

Plecak i zeszyt gratis? Dwa piórniki w cenie jednego? Rodzicu, upewnij się, czy to rzeczywiście okazja. Zdarza się, że **za „gratis” będziemy musieli zapłacić.** Aby tego uniknąć, najlepiej przeliczyć cenę każdego produktu w zestawie i porównać z ceną kompletu. Może się okazać, że zapłacilibyśmy mniej za zakup plecaka i zeszytu osobno. Praktyki polegające na wprowadzaniu w błąd konsumentów, co do wysokości ceny zestawów promocyjnych są niezgodne z prawem.

Nieudane zakupy – zwrot, wymiana, reklamacje

Podręczniki, które kupiliśmy przez pomyłkę? Bluza, która okazała się za mała? Plecak, który po prostu uczniowi się nie podoba? **Zwrot rzeczy, które nie mają wad zależą tylko od dobrej woli sprzedawcy.** Dotyczy to również wymiany produktu. Jeżeli jednak produkt ma wady (np. w podręczniku brakuje kilku stron), **mamy prawo do reklamacji.** Składamy ją na piśmie u sprzedawcy. Możemy to zrobić w ciągu dwóch lat od dnia zakupu, jednak nie później niż w ciągu dwóch miesięcy od wykrycia wady. Jeżeli przekroczymy ten termin, stracimy przysługujące nam uprawnienia.

Gdzie po pomoc?

Jeżeli dziecko bez zgody rodzica kupiło produkt, a sprzedawca nie chce zwrócić pieniędzy, odmawia przyjęcia reklamacji wadliwej rzeczy można liczyć na bezpłatną pomoc [miejskich lub powiatowych rzeczników konsumentów](#). Prowadzą oni także zajęcia edukacyjne informujące dzieci oraz

sprzedawców o przysługujących im prawach i obowiązkach. Ponadto, bezpłatne porady udzielane są pod numerem infolinii 800 800 008 przez Stowarzyszenie Konsumentów Polskich. Poradnictwo w Polsce jest finansowane m.in. z budżetu UOKiK.

Dodatkowe informacje dla mediów:

Małgorzata Cieloch, Rzecznik prasowy UOKiK

Departament Współpracy z Zagranicą i Komunikacji Społecznej

Pl. Powstańców Warszawy 1, 00-950 Warszawa

Tel. (22) 827 28 92, 55 60 106, 55 60 430

Fax (22) 826 11 86

E-mail: malgorzata.cieloch@uokik.gov.pl

*Źródło: Ipsos. Badanie przeprowadzono między 8 a 14 stycznia 2010 roku na reprezentatywnej losowo-kwotowej próbie 1010 Polaków w wieku 15 i więcej lat. Statystyczny błąd oszacowań dla tej liczebności pozostaje nie większy niż (+/-) 3,1% na poziomie ufności 0,95. Według ostatniego badania Ipsos dwie trzecie rodziców dzieci w wieku od 4 do 18 lat daje im, przynajmniej od czasu do czasu pieniądze do samodzielnego dysponowania, średnio jest to 56 złotych miesięcznie.

*Dane GUS dotyczące liczby polskich nastolatków z 31 grudnia 2009 roku, młodzież w wieku 13-18 lat: 2 845 434.
http://www.stat.gov.pl/cps/rde/xbcr/gus/PUBL_I_ludnosc_stan_struktura_31_12_2009.pdf